

Verslag: Het oprichten van een vzw

WANNEER

Woensdag 18 december 2013

LOCATIE

Dorpshuis De Fransman

Heldergemstraat 136, Heldergem

INLEIDING

Woensdag 18 december vond de laatste bijeenkomst van 2013 plaats. Deze ging over het oprichten van een vzw en had veel belangstelling. Na een aantal gebeurtenissen in de media beginnen vele feitelijke verenigingen zich vragen te stellen rond aansprakelijkheid dus ook bewonersgroepen. Ze willen zichzelf beschermen en het oprichten van een vzw kan hier een oplossing bieden. Maar houdt dat niet allemaal veel administratie in? De bijeenkomst heeft daar duidelijkheid in gebracht. En wat blijkt? Het valt al bij al mee. In dit verslag zetten we alles nog eens op een rijtje.

Het oprichten van een vzw

Feitelijke vereniging versus VZW

Feitelijke vereniging

Een feitelijke vereniging is een vereniging van **individuele personen**. Van zodra twee of meer personen het idee ontwikkelen om gezamenlijk een ideëel doel te verwezenlijken, kan je spreken van een feitelijke vereniging. Iedere bewonersgroep kan dus op die manier bekeken worden. Er bestaat hier echter geen wettelijk kader voor. Dat heeft als **gevolg dat**:

1. Elk individu afzonderlijk aansprakelijk is

Een feitelijke vereniging heeft geen rechtspersoonlijkheid. Dat wil zeggen dat het vermogen van de vereniging niet wordt afgebakend van het vermogen van de leden. Leden zullen dus aansprakelijk worden gesteld en zullen daarbij hun eigen vermogen moeten aanspreken.

Als er dus bijvoorbeeld schulden moeten worden betaald die gemaakt werden in kader van de feitelijke vereniging, zal deze schuld verdeeld worden onder de leden. Daarenboven is het in de praktijk niet altijd duidelijk wie de leden zijn, wat de zaak nogmaals kan bemoeilijken.

2. Individuele leden zich persoonlijk verbinden tot verplichtingen

Een feitelijke vereniging kan geen contract afsluiten en dus geen verbintenis aangaan. Een individueel lid kan dit wel in functie van zijn vereniging maar daarbij is het zo dat hij zichzelf persoonlijk verbind tot verplichtingen. Mocht er dan bijvoorbeeld niet aan voorwaarden bepaald in het contract worden voldaan, zal niet de feitelijke vereniging aansprakelijk worden gesteld maar het individuele lid die de verbintenis sloot. Hoe uitdrukkelijk ook in het contract beschreven staat dat de feitelijke vereniging de verbintenis aangaat.

3. Een feitelijke vereniging geen juridische grond heeft

Als feitelijke vereniging kan je dus geen verbintenissen aangaan, maar ook geen eigendommen bezitten, geen schenkingen ontvangen...

VZW

Een vereniging zonder winstoogmerk heeft wel een wettelijk kader:

1. Een vzw mag echter **geen nijverheids- of handelsdaden** bewerkstelligen.
2. De leden mogen **niet genieten van stoffelijk voordeel**.
3. Er mag **wel winst** gemaakt worden maar deze mag **niet worden uitgekeerd**.
4. Als **rechtspersoon** kan de vzw in eigen naam en voor eigen rekening eigendommen en onroerende goederen verwerven en beheren, contracten afsluiten, aansprakelijk zijn, leningen aangaan, enz.

Dit betekent dat indien de statuten correct zijn, er geen mandaatoverschrijding is, geen fraude wordt gepleegd en de vzw als goede huisvader handelt, de **leden persoonlijk niet aansprakelijk** kunnen worden gesteld.

Een vzw oprichten

Om een vzw op te richten moet je een aantal administratieve zaken regelen. Maar laat u daar niet door ontmoedigen, het valt allemaal eigenlijk nog mee. Er moeten statuten en akten opgemaakt worden om rechtspersoonlijkheid te krijgen, via formulieren moeten deze gepubliceerd worden als bijlagen in het Belgisch Staatsblad en u moet een ondernemingsnummer aanvragen. Stap voor stap kan je je eigen vzw oprichten.

1. Statuten en akten

De vzw krijgt **rechtspersoonlijkheid** vanaf de dag dat haar statuten, de akten betreffende de benoeming van de bestuurders (en in voorkomend geval van de personen gemachtigd om de vereniging te vertegenwoordigen) worden neergelegd bij de griffie van de Rechtbank van Koophandel.

Statuten zijn afspraken die onderling gemaakt worden. Deze moeten zo volledig mogelijk zijn. Al controleert de griffie van de rechtbank van koophandel enkel op de structuur van de statuten, is het belangrijk in verband met aansprakelijkheid dat deze ook inhoudelijk goed zijn. In de statuten moeten een aantal *verplichte vermeldingen* staan (zie *bijlage 1*). Enkel deze verplichte vermeldingen worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Enkel degenen die de statuten ondertekenen worden beschouwd als oprichter, stichter, effectief lid of eerste lid van de **Algemene Vergadering**. Zij beschikken over de algehele volheid van het lidmaatschap. Leden die daarna toetreden zijn niet automatisch lid van de Algemene Vergadering maar kunnen wel een Algemene Vergadering bijwonen zonder daarbij stemrecht te hebben.

Na de oprichting zullen deze ondertekenaars (Algemene Vergadering) ook de leden van de **Raad van Bestuur**, m.a.w. de personen die het beleid van de Algemene Vergadering moeten uitvoeren, verkiezen.

Dit moeten minimum 3 bestuurders zijn vanaf dat er 4 leden in de Algemene Vergadering zitten. Er hoeft geen structuur of hiërarchie in de Raad van Bestuur te zijn maar dit mag (bvb. voorzitter, secretaris...). Dit wordt, samen met eventueel de dagelijks bestuurders, gevolmachtigden of commissarissen, genoteerd in **akten van benoeming**. De akten vermelden hun namen, voornamen, hun woonplaats en hun geboortedatum en -plaats, samen met de omvang van hun bevoegdheden en de wijze waarop zij die uitoefenen.

De vzw moet een **ledenregister** bijhouden op de zetel van de vzw, maar dit wordt niet neergelegd bij de griffie van de Rechtbank van Koophandel.

2. Welke formulieren moeten ingediend worden bij griffie rechtbank van koophandel?

Aanvraagformulier I moet ingevuld worden wanneer u een vzw wil oprichten. Dit formulier kan gedownload worden via www.vsdc.be. In bijlage 2 vindt u een voorbeeld. Het volgende stappenplan kan helpen bij het invullen:

STAP	Aanvraagformulier I	WAT?	LET OP:
1	LUIK A	<p>Identificatie:</p> <p>1° Ondernemingsnummer: niet invullen*</p> <p>2° Benoem de vzw: zowel voluit als de afkorting moeten hier bepaald worden</p> <p>3° Rechtsvorm: VZW</p> <p>4° Zetel: het adres van de maatschappelijke zetel.**</p>	<p>(*) Ondernemingsnummer kunt u nog niet invullen, dit wordt aangevraagd in LUIK C.</p> <p>(**) Het is niet verplicht dat op dat adres ook de belangrijkste activiteiten en vergaderingen van de vereniging plaatsvinden. Dit mag bijvoorbeeld ook het adres van de voorzitter zijn.</p>

2	LUIK B	<p>Statuten en akte van benoeming*:</p> <p>Per uittreksel(**) zoals opgemaakt in de originele documenten die ondertekend werden door de Algemene Vergadering.</p>	<p>(*) Luik B wordt gescand en digitaal in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Zet daarom geen persoonlijke informatie op de voorzijde van luik B zoals uw handtekening of rijksregisternummer. Onderteken luik B aan de achterzijde.</p> <p>(**) De statuten moeten niet volledig gepubliceerd worden in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad, maar slechts per uittreksel. Dit uittreksel bevat de wettelijk verplichte vermeldingen in de statuten zoals bepaald in art. 2 van de wet van 27 juni 1921, gewijzigd door de wet van 2 mei 2002. (zie bijlage 1)</p>
3	LUIK C	<p>Ondernemingsnummer aanvragen:</p> <p>1° Datum oprichtingsakte:</p> <p>2° Verstrijken van de duur: als vzw beperkte duur zou hebben.</p> <p>3° Bestuur en vertegenwoordiging:</p> <p>Hier vul je het rijksregisternummer, naam en voornaam van bestuurder en eventueel zijn functie* in.</p>	<p>(*) Voorzitter, secretaris... (Niet verplicht)</p>

4	Aanvraagformulier I, bestaande uit luik A, B en C, kunnen samen ingediend worden bij de griffie van de Rechtbank van Koophandel van het gerechtelijk arrondissement waar de vzw haar zetel heeft. Publicatiekosten moeten op voorhand betaald worden via een overschrijving op het rekeningnummer van het Belgisch Staatsblad (679-2005502-27).*	(*) Kosten: <ul style="list-style-type: none"> • Oprichting elektronisch: 130 euro (www.egriffie.be) • Oprichting papier: 180 euro Stuur het bewijs van overschrijving mee naar de griffie van de Rechtbank van Koophandel.
(5)	Aanvraagformulier II moet ingevuld worden wanneer er zich een wijziging* voordeed binnen de maand nadat de wijziging zich voordeed.**	(*) Bijvoorbeeld een adreswijziging van een bestuurder. (**) Een wijziging kan voorlopig enkel op papier worden doorgegeven en kost 121,97 euro

Jaarlijkse verplichtingen

Een vzw heeft een aantal **verplichtingen** waaraan hij **jaarlijks** moet aan voldoen:

1. Algemene vergadering moet minstens 1 keer per jaar samenkomen binnen de 6 maand na het afsluiten van het boekjaar en moet 3 punten op de agenda zetten: rekeningen goedkeuren, kwijting bestuurders, begroting goedkeuren.
2. Raad van bestuur moet ook minstens 1 keer per jaar samenkomen ter voorbereiding van de algemene vergadering.
3. Neerlegging jaarrekening: voor kleine vzw's zonder kosten bij de Rechtbank van Koophandel.
4. Aangifte patrimoniumtaks (31/03): 0,17% taks op de bezittingen (materiaal) van de vzw indien deze hoger zijn dan 25.000 euro
5. Aangifte rechtspersonenbelasting (30/06 of later): de vzw wordt niet belast op winst.

Algemene verplichtingen

Een vzw heeft ook een aantal **algemene verplichtingen**:

1. Wijzigingen neerleggen (zie (5) in het stappenplan)
2. Op alle uitgaande stukken moet de naam, zetel + 'vzw' vermeld staan.
3. Het ledenregister actualiseren binnen 8 dagen na wijziging goedgekeurd in de algemene vergadering: enkel voor effectieve leden.
4. Sociaalrechtelijke verplichtingen
5. BTW-verplichtingen: dit hangt af van de soort omzet (bijvoorbeeld een dorpscafé zal wel een BTW-nummer nodig hebben).

Hierbij werd ook vermeld dat vzw's een vrijwilligersregister kan bijhouden en dat de **vrijwilligerswetgeving** voor iedereen geldt dus ook vzw's!

Boekhouding

Als laatste moet de vzw ook een **boekhouding** hebben. Voor kleine vzw's moet dit een enkelvoudige boekhouding zijn. Deze moet neergelegd worden bij de griffie van de Rechtbank van Koophandel.

Als grote vzw moet je aan 2 van deze 3 voorwaarden voldoen:

1. Equivalent 5 voltijdse werknemers
2. Balanstotaal van 1.249.500 euro
3. 312.500 euro ontvangsten (exclusief uitzonderlijke ontvangsten)

Zij moeten een dubbele boekhouding bijhouden en deze neerleggen bij de Nationale Bank van België.

Voorstelling VSDC vzw

De Vlaams Studie- en DocumentatieCentrum voor VZW's vzw werd opgericht in 1984. Ondertussen zijn er 6500 vzw's aangesloten. De VSDC doet aan belangenverdediging, geeft advies, volgt de wetgeving op maar verzorgt ook extra dienstverlening zoals hulp bij het oprichten van een vzw. De VSDC-fb vzw bestaat ook, zij geven boekhoudkundig advies.

SLOT

De deelnemers kregen een drankje aangeboden en konden nog even met elkaar napraten en gegevens uitwisselen.

SPREKER

Naam	Organisatie	Contactgegevens
Isabel Demeyere (Directeur VSDC)	VSDC Vlaams Studie- en DocumentatieCentrum voor VZW's. www.vsdc.be	Lauwestraat 166 8560 Wevelgem T: 056 41 03 68 F: 056 41 57 74 M: info@vsdc.be isabel.demeyeres@vsdc.be

DEELNEMERS

Naam	Bewonersgroep
Aerens Benny	Bewonersplatform Bottelare
Appelmans Benny	Dorpsraad Baardegem
Audenaert Emmanuel	Dorpsraad Moerbeke-Atembeke
Baetens Johan	Dorpsraad Heldergem
Bonroy Bart	Bewonersplatform Beke
Cooreman Gaby	Dorpsraad Heldergem
Coppens Daniel	Dorpsraad Heldergem
Creyf Patrick	Bewonersplatform Flora
Dauwe Guy	Dorpsraad Moerbeke-Atembeke
David Luc	Bewonersplatform Bottelare
De Meerleer Chris	Dorpsraad Heldergem
De Rijck Tony	Dorpsraad Heldergem
De Schrijver Danny	Dorpsraad Baardegem
De Temmerman Ann	Dorpsraad Moerbeke-Atembeke
Demeyere Dirk	Buurtcomité Drevensveld
Hendrickx André	Dorpsraad Heldergem
Langouche Filip	Bewonersplatform Schelderode
Marckx Willy	Dorpsraad Heldergem
Minnaert William	Dorpsraad Heldergem
Pisman Patrick	Bewonersplatform Bottelare
van Accoleyen Elly	Dorpsraad Heldergem
Van Basselaere Ellen	Oost-Vlaamse Vereniging Dorpsbelangen
Van de Velde Etienne	Dorpsraad Lembeke
Van der Donckt Luc	Bewonersplatform Lemberge

Dank aan alle medewerkers en deelnemers voor hun bijdrage aan deze geslaagde bijeenkomst.

Bijlage 1

Verplichte vermeldingen statuten:

- verplichte statutaire vermeldingen in de statuten

Art. 2 van de wet van 27 juni 1921, gewijzigd door de wet van 2 mei 2002:

1. de naam, voornamen en woonplaats van iedere stichter, of ingeval het een rechtspersoon betreft, de naam, de rechtsvorm en het adres van de zetel;
2. de naam en het adres van de zetel van de vereniging, alsook de vermelding van het gerechtelijk arrondissement waaronder zij ressorteert;
3. het minimumaantal leden, dan niet minder mag zijn dan drie;
4. de precieze omschrijving van het doel of van de doeleinden waarvoor zij is opgericht;
5. de voorwaarden en de formaliteiten betreffende toetreding en uittreding van de leden;
6. de bevoegdheden van de Algemene Vergadering en de wijze van bijeenroeping ervan, alsook de wijze waarop haar beslissingen aan de leden en aan derden ter kennis worden gebracht;
7. a) de wijze van benoeming, ambtsbeëindiging en afzetting van de bestuurders, de omvang van hun bevoegdheden en de wijze waarop zij die uitoefenen, ofwel alleen, ofwel gezamenlijk, ofwel als college, en de duur van hun mandaat;
b) in voorkomend geval, de wijze van benoeming, ambtsbeëindiging en afzetting van de personen gemachtigd de vereniging overeenkomstig artikel 13, vierde lid, te vertegenwoordigen, de omvang van hun bevoegdheden en de wijze waarop zij die uitoefenen, ofwel alleen, ofwel gezamenlijk, ofwel als college;
c) in voorkomend geval, de wijze van benoeming, ambtsbeëindiging en afzetting van de personen aan wie het dagelijks bestuur van de vereniging is opgedragen overeenkomstig artikel 13 bis, eerste lid, de omvang van hun bevoegdheden en de wijze waarop zij die uitoefenen, ofwel alleen, ofwel gezamenlijk, ofwel als college;

8. het maximumbedrag van de bijdragen of van de stortingen ten laste van de leden;
 9. de bestemming van het vermogen van de vereniging ingeval zij wordt ontbonden, welk vermogen tot een belangenloze doelstelling moet worden aangewend;
 10. de duur van de vereniging ingeval zij niet voor onbepaalde duur is aangegaan.
- verplichte vermelding op alle documenten uitgaande van de vzw
Artikel 11 van de wet schrijft voor dat al de akten, facturen, aankondigingen, bekendmakingen en andere stukken die uitgaan van verenigingen zonder winstoogmerk, de naam van de vereniging moeten vermelden onmiddellijk voorafgegaan of gevolgd door de woorden 'vereniging zonder winstoogmerk' of door de afkorting 'vzw' en het adres van de zetel van de vereniging.
Deze verplichting moet strikt nageleefd worden. Indien dit niet het geval is, kan dit de persoonlijke aansprakelijkheid tot gevolg hebben van diegenen die verantwoordelijk zijn voor de verspreiding van stukken waarop deze vermeldingen niet aangebracht zijn. De naam van de vzw die moet vermeld worden, is diegene die in de statuten bepaald is. Een afkorting kan eveneens, indien deze ook in de statuten vermeld is.

Bijlage 2:

Aanvraagformulier I (voorbeeld)

MO022

Federale Overheidsdienst
Justitie

Luik A: In alle gevallen in te vullen
Luik B: Bekend te maken tekst in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad
Luik C: Enkel in te vullen bij oprichting

In te vullen door de griffie

Aantal Bladzijden _____ Biz(n) _____

Tarief Oprichting
 Tarief Wijziging
 Gratis bekendmaking

Verenigingen, Stichtingen en Organismen

In hoofdletters invullen en bij de eerste neerlegging ter griffie vragen

Aanvraagformulier I tot inschrijving (KBO) en/of tot bekendmaking in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad

Luik A Identificatie

Niet invullen bij oprichting

1* Ondernemingsnummer: _____

2* **Benaming**
(voluit):
(verkort):
Evt. letterwoord:

3* **Rechtsvorm** : - Maak uw keuze -
Andere:

4* **Zetel** :
Nr : Bus :
Postcode : Gemeente :
Land :

Bij voorkeur het adres van de hoofdvestiging in België opgeven

Wanneer er geen zetel in België is, het adres van de vestigingseenheid in België opgeven

Straat :
Nr : Bus :
Postcode : Gemeente :

De factuur voor deze bekendmaking wordt automatisch gestuurd naar het onder 4* vermelde adres. Indien het factuuradres verschillend is, gelieve hieronder in te vullen

Benaming :
Dienst :
Naam : Taal : Nederlands
Straat :
Nr : Bus : Ond. Nr. : _____
Postcode : Gemeente :

Enkele tips

- De tekst wordt op een leesbare wijze getypt of gedrukt zonder schrapping noch verbetering.
- Hij mag het voorgedrukte kader niet overschrijden, noch staan op de voor de griffies of het Belgisch Staatsblad voorbehouden zones.
- Elke tekst moet door de bevoegde personen worden ondertekend.

MO022

Luik B In de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad bekend te maken kopie na neerlegging van de akte ter griffie

Voorbehouden aan het Belgisch Staatsblad

Griffie

Ondernemingsnr :
Benaming :
(voluit) :
(verkort) :
Rechtsvorm :
Zetel :
Onderwerp akte :
Tekst

Op de laatste biz. van Luik B vermelden: **Biz**: Naam en hoedanigheid van de instrumenterende notaris, hetzij van de perso(o)n(en) bevoegd de vereniging, stichting of organisme ten aanzien van derden te vertegenwoordigen
Vras: Naam en handtekening

MOO 23

Vermeldingen voor de griffie

Ingeschreven ter griffie van de rechtbank van koophandel van _____

Ondernemingsnummer : _____

Op _____

Zegel van de rechtbank Visum van de griffier

	Luik C Bijkomende gegevens in te vullen bij een eerste neerlegging van een rechtspersoon						
<p>1* Datum oprichtingsakte :</p> <p>2* Verstrijken van de duuf (aantal voor verenigingen en stichtingen met beperkte duur) :</p> <p>3* Bestuur en vertegenwoordiging (+ wettelijk vertegenwoordiger bijkantoor)</p>	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%; text-align: left; border-right: 1px solid black;"><u>Nummer (*)</u></th> <th style="width: 50%; text-align: left; border-right: 1px solid black;"><u>Naam en voornaam</u></th> <th style="width: 25%; text-align: left;"><u>Hoedanigheid</u></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="border-right: 1px solid black; height: 40px;"></td> <td style="border-right: 1px solid black;"></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	<u>Nummer (*)</u>	<u>Naam en voornaam</u>	<u>Hoedanigheid</u>			
<u>Nummer (*)</u>	<u>Naam en voornaam</u>	<u>Hoedanigheid</u>					
<p>(*) Voor alle natuurlijke personen het Rijkregisternummer, Bis-registernummer voor niet-verbijhouders of ondernemingsnummer voor rechtspersonen</p> <p>(**) Voor de OFP, de uitvoering van het algemeen beleid van het organisme</p>	<p>4* Dagelijks bestuur (in voorkomend geval) (**)</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%; text-align: left; border-right: 1px solid black;"><u>Nummer (*)</u></th> <th style="width: 50%; text-align: left; border-right: 1px solid black;"><u>Naam en voornaam</u></th> <th style="width: 25%; text-align: left;"><u>Hoedanigheid</u></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="border-right: 1px solid black; height: 40px;"></td> <td style="border-right: 1px solid black;"></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	<u>Nummer (*)</u>	<u>Naam en voornaam</u>	<u>Hoedanigheid</u>			
<u>Nummer (*)</u>	<u>Naam en voornaam</u>	<u>Hoedanigheid</u>					
	<p>5* Boekjaar (einddatum : DD / MM) :</p> <p>Ondergetekende, _____ handelend als - maak uw keuze - verklaart dat deze opgaaf volledig en naar waarheid is opgemaakt.</p> <p>Gedaan te _____, op _____ (Handtekening)</p>						